

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І
СПОРТУ УКРАЇНИ**

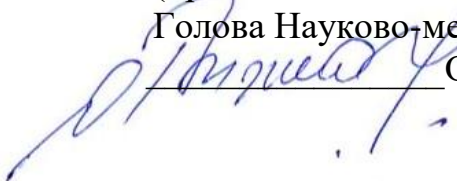
**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол № 6 від 28 серпня 2024 р.)

Голова Науково-методичної ради

Олександр ПИЖОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРИКЛАДНА ТЕОРІЯ ЕРГОТЕРАПІЇ**

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

спеціальність: 227 Терапія та реабілітація

спеціалізація: 227.2 Ерготерапія

освітньо-професійна програма: 227.2 Ерготерапія

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ЕТ 1

мова навчання: українська

Київ – 2024

Розробники:

Шевчук Юлія Володимирівна, PhD, викладач кафедри терапії та реабілітації, yushevchuk@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою терапії та реабілітації
(засідання кафедри від 27.08.2024 р., протокол № 27)

Завідувач кафедри професор Олена ЛАЗАРОВА

ПОГОДЖЕНО:

Начальник
навчально-методичного відділу Ольга Д`ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення
якості вищої освіти Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на отримання теоретичних знань про основи ерготерапії; знайомство з основними поняттями і термінами, що застосуються в ерготерапії; розумінням ерготерапевтичного процесу, аналізу виконання заняттєвої активності та створення заняттєвого профілю; знань про основні моделі та рамки практики, які використовуються в ерготерапії; знань про професійне (клінічне) мислення ерготерапевта. Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС. Основні теми: основи ерготерапії; основні поняття та терміни, історія, філософські принципи та цінності ерготерапії; процес ерготерапії; взаємозв'язок «особа-заняття-середовище»; основні моделі ерготерапії; рамки практики, що застосовуються в ерготерапії; професійне міркування та його види. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Abstract of the discipline. The discipline focuses on theoretical knowledge of the basics of ergotherapy; finding with basic concepts and terms that use in ergotherapy; investigated ergotherapeutic process, analysis of occupational performance and creation of occupational profile; knowledge of the basic models and frame of practice used in ergotherapy; knowledge of the professional (clinical) reasoning of the ergotherapist. The volume of discipline is four ECTS credits. Main topics: basics of ergotherapy: basic concepts and terms, history, philosophical principles and values of ergotherapy; the process of ergotherapy; relations “person-occupation-environment”; main models of ergotherapy; practice frames of practice of ergotherapy; professional reasoning and its types. The final evaluation is based on the results of current control and exam.

Мета навчальної дисципліни – отримання теоретичних знань про базові поняття ерготерапії, моделі та рамки практики, що застосовуються в ерготерапії, види професійного міркування.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до Стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація, спеціалізація 227.2
Ерготерапія

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 04. Здатність виявляти та вирішувати проблеми. ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 06. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

	<p>ЗК 07. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК 08. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК)</p>	<p>СК 01. Здатність визначати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, обмеження заняттєвої участі пацієнта відповідно до Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ).</p> <p>СК 02. Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми ерготерапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану.</p> <p>СК 04. Здатність до роботи у реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності. Спеціалізація 227.2 Ерготерапія (СКет)</p>	<p>СКет 01. Здатність застосовувати у практичній діяльності теорії та доказову базу щодо заняттєвої активності та заняттєвої участі пацієнта/клієнта, охоплюючи розуміння змісту, мети заняттєвої активності та її впливу на здоров'я і добробут людини, вміння оцінювати, аналізувати, адаптовувати заняттєву активність та застосовувати її у терапевтичний спосіб.</p> <p>СКет 02. Здатність оцінювати фактори пацієнта/клієнта (функції і структури організму, особистісні цінності, переконання та духовність), фізичне, соціально-економічне та культурне середовище, які впливають на його заняттєву активність у сферах самообслуговування, дозвілля (гри) та продуктивної (навчальної) діяльності.</p> <p>СКет 03. Здатність визначати доцільність проведення заходів ерготерапії, здійснювати скринінг та клієнтоцентричне оцінювання окремої особи, групи людей, організацій чи популяцій, формулювати та документувати цілі програми ерготерапії або складових індивідуальної програми реабілітації.</p> <p>СКет 04. Здатність розвивати та/або відновлювати функції організму, які впливають на здоров'я та обмеження заняттєвої участі та/або збільшення заняттєвої участі пацієнта/клієнта шляхом адаптації заняттєвої активності.</p>

	<p>СКет 06. Здатність створювати та адаптувати безпечне і доступне середовище життєдіяльності клієнта, змінювати фактори фізичного та соціального середовища з метою збільшення функціональної незалежності клієнта.</p> <p>СКет 07. Здатність аналізувати результати ерготерапевтичного втручання, коригувати програму, надавати рекомендації стосовно продовження реабілітації та вчасно, професійно і конфіденційно заповнювати необхідну документацію стосовно скерування, обстеження, планування та оцінки результатів ерготерапевтичного втручання відповідно до вимог професійного середовища.</p> <p>СКет 08. Здатність усвідомлювати сфери діяльності та межі професійної компетентності ерготерапевта, обґрунтовувати та пояснювати методи ерготерапевтичних втручань, за потребою скеровувати пацієнта/клієнта до фахівців інших спеціальностей.</p> <p>СКет 11. Здатність співпрацювати з різними службами охорони здоров'я, соціальної політики і соціального захисту, пояснювати права осіб з обмеженнями життєдіяльності з метою збільшення заняттєвої участі та інтеграції пацієнта/клієнта у суспільство.</p> <p>СКет 12. Здатність аналізувати та критично оцінювати нові теорії та технології ерготерапії, розробляти нові методи ерготерапії на основі даних сучасних клінічних досліджень, представляти ерготерапію у широкому академічному та науковому міждисциплінарному дискурсі.</p>
--	--

Обсяг навчальної дисципліни – 4 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійн а робота	Разом
	лекції	лаборатор ні	практичні	семінарськ і		
Денна	12	0	20	0	88	120

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Нормальна анатомія людини», «Фізіологія рухової активності та патологічна фізіологія», «Біомеханіка та клінічна кінезіологія», «Основи медичних знань», «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (вступ до спеціальності)».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин			
	денна форма навчання			
	усього	у тому числі		
л.л.		прак.	с. р.	
Тема 1. Поняття «ерготерапія». Історія розвитку. Філософські припущення та ключові цінності.	14	2	2	10
Тема 2. Основні поняття та терміни ерготерапії.	22	2	2	18
Тема 3. Процес ерготерапії. Заннятевий аналіз.	14	4	2	8
Тема 4. Теорія практики ерготерапії.	14	4	2	8
Тема 5. Основні моделі ерготерапії, орієнтовані на клієнта.	28		8	20
Тема 6. Рамки практики в ерготерапії	22		2	20
Тема 7. Професійне мислення.	6		2	4
Всього годин:	120	12	20	88

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Поняття «ерготерапія». Історія розвитку. Філософські припущення та ключові цінності професії.

Поняття «ерготерапія». Історія розвитку ерготерапії: від практичного відкриття до розуміння концепції. Філософські припущення професії та ключові цінності ерготерапії. Місце та роль ерготерапевта в реабілітаційному процесі. Сфери діяльності ерготерапевта. Розвиток ерготерапії в світі. Соціально-економічні та політичні чинники впливу на розвиток ерготерапії. Основні виклики професії зараз.

Тема 2. Основні поняття та терміни ерготерапії.

Заняття (заняттєва активність) як ключовий чинник ерготерапії. Основні припущення щодо заняття. Діяльність, заняття, завдання: основні відмінності. Характеристика заняття: що може означати «заняття» для кожного із нас. Види занять. Баланс занять. Заняття і здоров'я. Заняття та благополуччя. Зв'язок творчості і заняття.

Поняття «особа». Виконавчі уміння та навички - ключові характеристики особи для участі у занятті.

Контексти та середовища. Вимоги до заняття. Виконавчі моделі. Виконання заняття і модель процесу заняттєвої активності. Залучення до заняття з метою підтримки участі в контексті.

Тема 3. Процес ерготерапії. Заняттєвий аналіз.

Аналіз виконання заняттєвої активності та створення заняттєвого профілю. План втручання. Впровадження плану втручання. Оцінка плану втручання та його перегляд. Результати.

Тема 4. Теорія практики ерготерапії.

Чому важливо знати про теорію ерготерапії. Природа та роль концептуальних моделей практики ерготерапії. Медична модель. Підхід, орієнтований на клієнта. Принципи практики, орієнтованої на клієнта. Фокус роботи ерготерапевта. Міжнародний класифікатор функціонування. Основні моделі ерготерапії, орієнтовані на клієнта – загальна характеристика.

Тема 5. Основні моделі ерготерапії, орієнтовані на клієнта.

Canadian Model of Occupational Performance and Engagement (CMOP-E) - Канадська Модель Заняттєвої Учасі (Канадська Модель Виконання Заняттєвої Активності та Учасі).

Model Kawa.

Model of Human Occupation (МОНО) - Модель Заняттєвої Активності Людини.

Model Person – Environment - Occupation (PEO) - Модель «Людина – середовище - заняттєва активність». Інтеграція моделей.

Тема 6. Рамки практики в ерготерапії.

Рамки практики в ерготерапії: когнітивно-поведінкова рамка практики; біомеханічна та реабілітаційна (компенсаційна) рамки практики; навчаюча.

Тема 7. Професійне мислення.

Що таке професійне клінічне мислення. Чому клінічне мислення є важливим? Цикл та фази клінічного мислення. Питання припущення. Види клінічного мислення: наукове, процедурне, прагматичне, мислення-розповідь, умовне мислення, етичне та інтерактивне мислення. Розвиток клінічного мислення. Як уникнути помилок під час клінічного мислення.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми	Номер і назва теми практичних	Кількість
--------------------	-------------------------------	-----------

дисципліни	занять	годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Поняття «ерготерапія». Історія розвитку. Філософські припущення та ключові цінності.	1. Ключові цінності та філософської основи ерготерапії	2
Тема 2. Основні поняття та терміни ерготерапії.	2. Основні поняття ерготерапії, зв'язок «особа-заняття-середовище» та роль творчості в ерготерапевтичному процесі.	2
Тема 3. Процес ерготерапії. Заннятевий аналіз.	3. Аналіз виконання заняттєвої активності та створення заняттєвого профілю на прикладі вивчення кейсу.	2
Тема 4. Теорія практики ерготерапії.	4. Важливість теорії практики ерготерапії, відмінності між медичною моделлю та моделями, які орієнтовані на клієнта.	2
Тема 5. Основні моделі ерготерапії, орієнтовані на клієнта.	5. Застосування Canadian Model of Occupational Performance and Engagement (CMOP-E) - Канадської Моделі Заняттєвої Учасності (Канадська Модель Виконання Заняттєвої Активності та Учасності).	2
	6. Застосування моделі Kawa	2
	7. Застосування Model of Human Occupation (МОНО) - Модель Заняттєвої Активності Людини.	2
	8. Застосування Model Person-Environment-Occupation (PEO) - Модель «Людина-середовище-заняттєва активність»	2
Тема 6. Рамки практики в ерготерапії.	9. Методики застосуванням теоретичних рамок практики: когнітивно-поведінкової, біомеханічної, реабілітаційної та навчаючої.	2
Тема 7. Професійне мислення.	10. Принципи та методики використання видів клінічного мислення	2

Всього годин:	20
----------------------	-----------

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Поняття «ерготерапія». Історія розвитку. Філософські припущення та ключові цінності.	1. Ключові цінності професії «ерготерапевт». Усвідомлення своїх якостей як ерготерапевта. Розвиток ерготерапії в світі. Виклики професії зараз.	8
	2. Підготовка до практичного заняття з теми 2.	2
Тема 2. Основні поняття та терміни ерготерапії.	3. Робота над створенням власного переліку занять та ролей.	4
	4. Ключові компоненти «особи», приклади	4
	5. Контексти та середовище. Приклади.	6
	6. Підготовка до практичного заняття з теми 3.	4
Тема 3. Процес ерготерапії. Заннятевий аналіз.	7. Аналіз виконання заняттєвої активності.	4
	8. Відпрацювання алгоритму ерготерапевтичного процесу.	4
Тема 4. Теорія практики ерготерапії.	9. Історичні аспекти розвитку моделей ерготерапії.	4
	10. Підготовка до практичних занять з теми 5.	4
Тема 5. Основні моделі ерготерапії, орієнтовані на клієнта.	11. Принципи практики, орієнтованої на клієнта. Фокус роботи ерготерапевта.	4
	12. Міжнародний класифікатор функціонування.	4
	13. Occupational Performance Model (Australia)	4
	14. Підготовка зведеної інформації по основних відмінностях та спільних рисах моделей	4

	ерготерапії.	
	15. Підготовка до практичного заняття з теми 6.	4
Тема 6. Рамки практики в ерготерапії.	16. Різниця між моделями ерготерапії та рамками практики	6
	17. Аналіз практичних випадків із застосуванням різних рамок практики	4
	18. Підготовка зведеної інформації по відмінностях і спільних рисах рамок практики	6
	19. Підготовка до практичного заняття з теми 7.	4
Тема 7. Професійне мислення.	20. Аналіз практичних випадків із застосуванням різних видів клінічного мислення.	4
Всього годин:		88

Очікувані результати навчання з дисципліни: формулювання знань про основні терміни та поняття та основи ерготерапевтичного процесу, завдяки:

знанням: теорії, моделей і рамок практики, що застосовуються в ерготерапії, з метою подубови правильного та всебічного процесу роботи;

умінням: застосовувати різні види клінічного мислення; правильно та всебічно проводити аналіз заняттєвої активності пацієнта, будувати заняттєвий профіль та план втручання; своєчасно оцінити хід реабілітаційного втручання.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до Стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація, спеціалізація 227.2 Ерготерапія

Шифр	Програмні результати навчання
ПРет	<p>ПРет 01. Застосовувати у практичній діяльності доказову базу стосовно зв'язку між пацієнтом/клієнтом в цілому, його заняттєвою активністю, середовищем життєдіяльності та їх впливу на здоров'я і благополуччя людини.</p> <p>ПРет 02. Застосовувати у практичній діяльності теорії та доказову базу щодо використання заняттєвої активності як основного терапевтичного інструменту ерготерапії у рамках біопсихосоціального підходу в реабілітації.</p>

	<p>ПРет 03. Визначати доцільність проведення заходів ерготерапії та здійснювати клієнтоцентричне обстеження окремої особи, групи людей, організацій чи популяцій.</p> <p>ПРет 04. Оцінювати, розвивати та відновлювати функції і структури організму, які впливають на заняттєву участь пацієнта/клієнта у сферах продуктивної діяльності, дозвілля та самообслуговування.</p> <p>ПРет 05. Формулювати та документувати цілі і результати програми ерготерапії або складових індивідуальної програми реабілітації у співпраці з пацієнтом/клієнтом, пояснювати методи ерготерапевтичних втручань.</p> <p>ПРет 06. Розробляти, проводити та коригувати програми ерготерапії або складові індивідуальної програми реабілітації на основі аналізу результатів ерготерапевтичного обстеження та/або втручання у співпраці з пацієнтом/клієнтом та надавати рекомендації стосовно продовження реабілітації.</p> <p>ПРет 07. Оцінювати, адаптувати та модифікувати вплив середовища життєдіяльності людини на її заняттєву активність.</p> <p>ПРет 08. Формувати та підтримувати терапевтичні стосунки з пацієнтом/клієнтом та його родиною та іншими причетними сторонами.</p> <p>ПРет 09. Усвідомлювати та дотримуватися етичних аспектів професійної діяльності ерготерапевта.</p> <p>ПРет 10. Ефективно співпрацювати з усіма членами мультидисциплінарної реабілітаційної команди та іншими фахівцями сфер охорони здоров'я, освіти та соціальної політики, залучених до надання послуг пацієнтам/клієнтам.</p> <p>ПРет 11. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері ерготерапії, висувати і перевіряти гіпотези, обирати методики та інструменти досліджень, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки.</p> <p>ПРет 12. Популяризувати професію та розповсюджувати знання з ерготерапії серед потенційних пацієнтів/клієнтів, а також у міждисциплінарному та загально-науковому дискурсі.</p> <p>ПРет 13. Володіти уміннями та навичками, необхідними для захисту інтересів окремих пацієнтів/клієнтів, груп або популяцій з метою їх максимально можливої заняттєвої участі у житті.</p> <p>ПРет 14. Впроваджувати нові інноваційні та креативні ідей та підходів у професійній діяльності.</p> <p>ПРет 15. Ефективно втілювати принципи менеджменту та лідерства у професійній діяльності.</p> <p>ПРет 16. Безперервно вдосконалювати власний професійний рівень.</p>
--	---

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1. Ключові цінності та філософської основи ерготерапії	Експрес-контроль.	5
2. Основні поняття ерготерапії, зв'язок «особа-заняття-середовище» та роль творчості в ерготерапевтичному процесі.	Обговорення самостійної роботи	10
3. Аналіз виконання заняттєвої активності та створення заняттєвого профілю на прикладі вивчення кейсу.	Робота в парах.	15
4. Важливість теорії практики ерготерапії, відмінності між медичною моделлю та моделями, які орієнтовані на клієнта.	Кейси. Симуляція	10
5. Застосування Canadian Model of Occupational Performance and Engagement (CMOP-E) - Канадської Моделі Заняттєвої Учасі (Канадська Модель Виконання Заняттєвої Активності та Учасі).	Кейси.	10
6. Застосування моделі Kawa	Колективна робота.	5
7. Застосування Model of Human Occupation (МОНО) - Модель Заняттєвої Активності Людини.	Кейси.	5
8. Застосування Model Person-Environment-Occupation (PEO) - Модель «Людина-середовище-заняттєва активність»	Кейси.	10
9. Методики застосуванням теоретичних рамок практики:	Кейси.	15

когнітивно-поведінкової, біомеханічної, реабілітаційної та навчальної.		
10.Принципи та методики використання видів клінічного мислення	Кейси.	15
Усього:		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до екзамену не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Екзамени проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Pedretti's Occupational Therapy, 9th Edition. Heidi McHugh Pendleton, PhD, OTR/L, FAOTA and Winifred Schultz-Krohn, PhD, OTR/L, BCP, SWC, FAOTA, 2024.
2. Duncan, E. S. (2020). Skills and processes in occupational therapy. In E. S. Duncan (Ed.), Foundations for Practice in Occupational Therapy (6th ed.). Elsevier. 282p.
3. Introduction to Occupational Therapy. Sixth Edition. Jane Clifford O'Brien. 2023, 3-40.
4. Integrative Rehabilitation Practice. The Foundations of Whole-Person Care for Health Professionals. Matt Erb. 2021.
5. Using Occupational Therapy Models in Practice: A Fieldguide. Merrill J. Terpin, Mike K. Ivama. 2023.

Електронні ресурси:

1. Cochrane Library. [Internet]. Available from: <https://www.cochrane.org/>
2. Egrotherapy Evidence Database. [Internet]. Available from: <http://www.otseeker.com/Resources/WhatIsEvidenceBasedPractice.aspx>
3. Сайт Всесвітньої Федерації Ерготерапевтів. [Internet]. Available from: <http://wfot.org>
4. Моделі ерготерапії. [Internet]. Available from: <https://ottheory.com/theories-and-models>

5. https://www.academia.edu/22717684/The_Canadian_Model_of_Client-Centred_Enablement_Reflections_from_diverse_occupational_therapy_practitioners.